

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БЕЛОВКААВЫЛ ҘИРЛЕГЕ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

КАРАР

2020 елның 24 марта

№5

**Татарстан Республикасы Аксубай
муниципаль районының "Беловка авыл
җирлеге" муниципаль берәмлеге
территориясендә җирләү эшен оештыру
турында.**

«Күмү һәм җирләү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ санлы Федераль закон, «Россия Федерациисендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ санлы Федераль законның 14 маддәсе, Россия Федерациисендә җирләү һәм зиратларны карап тоту тәртибе турында тәкъдимнәр МДК 11-01.2002, РФ Баш дәүләт санитария табибының 2011 елның 28 июнендәге 84 нче Карапы белән расланган «Зиратларны, җирләү билгеләнешендәге биналарны һәм корылмаларны урнаштыруга, булдыруга һәм карап тотуга карата гигиена таләпләре» СанПиН 2.1.2882-1 1, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Беловка авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге таянып Уставының 51 маддәсе нигезендә, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районаны Беловкаавыл җирлеге Башкарма комитеты КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Беловка авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территорииясендә ритуаль хәzmәтләрне оештыру һәм җирләү урыннарын карап тоту тәртибен күшүмтада карапланча расларга.
2. Өлеге карап басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
3. Өлеге карапны Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының интернет чeltәрендә түбәндәге адрес буенча урнаштырырга: <http://aksubayevo.tatarstan.ru> һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга: <http://pravo.tatarstan.ru>.
4. Өлеге карапның үтәлешен тикшереп торуны үз жаваплылыгымда калдырам.

Татарстан Республикасы Аксубай
муниципаль районы Беловка авыл
җирлеге башкарма комитеты житәкчесе

И.Р.Мәхмутов

Аксубай муниципаль районы Беловка авыл жирлеге
Башкарма комитетының 2020 елның 24 мартаңдагы
5 номерлы каарына күшымта

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Беловка авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә ритуаль хезмәтләрне оештыру
һәм жирләү урыннарын карап тоту тәртибе

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1. Өлеге тәртип «Күмү һәм жирләү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ санлы Федераль закон, Россия Федерациисендә жирләү һәм зиратларны карап тоту тәртибе турында тәкъдимнәр МДК 11-01.2002, РФ Баш дәүләт санитария табибының 2011 елның 28 июнендәгэ 84 нче Каары белән расланган «Зиратларны, жирләү билгеләнешендәге биналарны һәм корылмаларны урнаштыруга, булдыруга һәм карап тотуга карата гигиена таләпләре» СанПиН 2.1.2882-11, «Россия Федерациисендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәгэ 131 -ФЗ санлы Федераль закон нигезендә эшләнде.

2. Өлеге тәртип вафат яки һәлак булганнарның гәүдәсен (мәет калдыкларын), көлен күмү (к т күмү) белән бәйле мәнәсәбәтләрне җайга сала, аба Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Беловка авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге гамәлдәге һәм яңа барлык килгән барлык зиратлар территориясендә жирләү эшен оештыру нигезләрен, жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләрен билгели.

3. Өлеге тәртип Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Беловка авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендәге барлык зиратларга да кагыла һәм оештыру-хокукый формасына бәйсез рәвештә барлык хужалык итүче субъектлар, шулай ук анда килүче гражданнар тарафыннан үтәү өчен мәжбүри.

4. Зират - вафат яки һәлак булганнарның гәүдәсен (мәет калдыкларын), көлен күмү өчен билгеләнгән жирләү билгеләнешендәге объект, шулай ук үлгәннәрне күмүне һәм ритуаль хезмәтләр күрсәтүне гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән биналар, корылмалар һәм башка объектлар.

5. Күмү урыннары биләп торган һәм жирләүне гамәлгә ашыру очен билгеләнгән жир участоклары зиратның жирләү зонасын тәшкил итә. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Беловка авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге зиратлары муниципаль милек булып тора.

6. Зиратның янәшә территориясендә административ-хужалык, энергетика һәм ярдәмче билгеләнештәге яңа объектлар, гыйбадәт корылмалары, парковка зоналары урнаштырылырга, төзелергә һәм гамәлдәгеләре реконструкцияләнергә мөмкин. Күмү урыны булып саналмаган жирләү билгеләнешендәге территорияләр һәм объектлар, Россия Федерациисенең шәһәр төзелеше законнарындагы таләпләр нигезендә, зиратның мөлкәт комплексын формалаштыралар.

Башка хужалык субъектлары карамагындағы төзелешләр очен жир участоклары үзенә аерымланган булып тора, алар уникаль кадастрына ия һәм Россия Федерациисенең гамәлдәге законнарында каралган хокукта һәм срокка бирелә.

7. Вафат яки һәлак булганнарның гәүдәсен (мәет калдыкларын) күмү (алга таба - вафат булганнары күмү) вафат (һәлак) булганнарның гәүдәсенә

игътибарлы мөнәсәбәт булдыру һәм халыкның сан итария-эп идем йология иминлекен тәэммин иту, вафат булучының Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның «Беловка авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке зиратында күмелгән булуға хокуклары гарантисен тәэммин иту максатларында башкарыла.

8. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның «Беловка авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке зиратларында мәетләрне күмү, каберлекләрне эксумацияләү, каберлекләрне урнаштыру (алмаштыру) буенча эшләр Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның Беловка авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба - вәкаләтле орган) карапы буенча әлеге Тәртип нигезендә башкарыла.

2 бүлек. Зиратларны төзекләндөрүгө һәм аларның эшләрен оештыруга төп таләпләр

9. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның «Беловка авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке зиратлары - муниципаль, гореффадәтләр буенча - иҗтимагый, жирләү тибы буенча традицион һәм дини булып тора.

10. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның «Беловка авыл жирлеге» зиратлары жирләүне гамәлгә ашыру буенча өч типка бүләнергә мөмкин: ачык, ирекле жирләү очен ябык һәм ябык.

Ачык зиратлар - жирләү чикләүләрсез гамәлгә ашырыла торган яна жирләү урыннары булдыру очен жир участоклары булган зиратлар.

Ирекле жирләү очен ябык зират - яңа жирләү урыннары булдыру очен буш жир участоклары булмаган, ә гамәлдәге каберләрдә урыннар булганда жирләү гамәлгә ашырыла торган зиратлар.

Ябык зиратлар - вафат булганнары жирләү гамәлгә ашырылмый торган зиратлар.

Зиратның статусы турындагы карап Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районаны Беловка авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан кабул ителә.

11. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның «Беловка авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке территориясендәге зиратларны төзекләндөрү, ал арны тиешле тәртиптә карап тоту, жирләүнен санитария нормаларын үтәү, кирәклөхәзмәт күрсәтүче персонал белән тәэммин игү жирләү эше мәсьәләләре буенча маҳсуслаштырылган оешма тарафыннан башкарыла.

12. Яна жирләү урыннары (яңа зиратлар) булдыру турында карап Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районаны Беловка авыл жирлеге Башкарма комитеты карапы белән кабул ителә.

13. Жирләү ысулына бәйсез рәвештә, зират территориясен функциональ зоналарга бүләләр:

- 1) керү;
- 2) ритуаль;
- 3) административ-хужалык;
- 4) жирләү зонасы;
- 5) зират периметры буенча яшел саклык зонасы.

14. Зиратларның һәм аннан зуррак булган керү зонасында түбәндәгеләр

күздә тотылырга тиеш:

- 1) зиратның һәм жирләү эшен оештыру өчен вәкаләтле органның исеме күрсәтелгән керү урыны (транспорт һәм килүчеләр өчен аерым керү-чыгу урыны);
- 2) керү урынын яктырту;
- 3) хужалық өчен аерым керү урыны;
- 4) чүп жыю өчен урналар;
- 5) административ биналар, участоклар, юллар, тарихи һәм мемориаль каберләр, гомуми файдалану урыннары һәм сууткәргеч краннар (техник ихтыяжлар өчен су жыю баклары) билгеләнгән схематик план;
- 6) администрация белдерүләрен һәм боерыкларын, зиратларга килү кагыйдәләрен, гражданнарның хокукларын һәм бурычларын урнаштыру өчен белешмә - мәғлүмат тетеди;

Керү зонасында башка жирләү сервисы объектлары һәм килүчеләргә ял урыннары урнаштырылырга мөмкин.

15. Траур процесияләренең тоткарлыксыз үтүе өчен зиратлардагы капкаларның киңлеге 4,0 метрдан ким булырга тиеш түгел. Кечкенә капканың киңлеге 1,2 метрдан ким булырга тиеш түгел.

16. Зратларның ритуаль зоналары гәп керү урынына һәм административ-хужалық зонасына якында урнаштырылырга тиеш.

Ритуаль зонада траур йолалары үткәрү һәм хушлашу өчен биналар һәм корылмалар, гыйбадәт биналары һәм корылмалары, ижтимагый билгеләнештәге һәйкәлләр, ял итү өчен япмалы мәйданчыклар, урналар бирү залы күздә тотыла.

Жәмәгать зиратларының хәрбиләрне жирләү секторларында хәрби хәрмәт күрсәтү мәйданчыклары күздә тотылырга тиеш.

17. Административ-хужалық зонасы - зират территориясенең административ-конкуреш бинасы, материал һәм инвентарь складлары урнаштырыла торган өлеше. Аның өчен аерым керү урыны күздә тотыла.

18. Зиратлар түбәндәгеләр белән жиһазланырылырга тиеш:

- 1) чүп жыю контейнерлары булган мәйданчыклар;
- 2) су сибү өчен су үткәргечләр яки техник ихтыяжлар өчен су жыю баклары;
- 3) автомобильләр кую урыны.

19. Зиратлар территориясе койма белән тотып алышырга тиеш.

20. Жирләү зонасы зиратның тәп функциональ өлеше булып тора. Барлык тип зиратлардагы жирләү зоналарының мәйданы зиратның гомуми мәйданының кимендә 65-75 % ын зәшкүл изәргә тиеш.

Жирләү урыннарының кварталлары, секторлары һәм участоклары жирләү зонасының планлаштыру структурасы элементлары булып тора.

Кварталлар киңлеге 1,2 метрдан ким булмаган каты түшәлмәле эчке юллар белән бүленә. Кварталлар эчендәге секторлар киңлеге 1,2 метрдан ким булмаган каты түшәлмәле аллеялар белән бүленә.

Зиратларның эчке юлларын һәм аллеяларын салган вакытта, участоктагы иң ерак кабердән юлга яки аллеяга кадәр ераклык 50 метрдан артык булмау исәпкә алышырга тиеш.

21. Зиратларда ялгызларны жирләү, кардәшләрне жирләү, гайләләрне

(нәсел) жирләу, мактаулы, хәрби, туганнар (гомуми) каберлеге өчен участоклар құздә тотылырга тиеш.

22. Зиратларның периметры буенча хүжалық әһәмиятендәге божралы (урап узу) юл һәм зиратны визуаль саклауны тәэммин итүче, торак, балалар һәм дәвалай учреждениеләре яғыннан күренмәс өчен мораль (яшел) саклық зонасы урнаш [ыру тәкъдим ителә.

23. Жирләу урыннарына килү өчен тәкъдим ителә торган вакыт: май-сентябрь айларында - 8.00-19.00 сәгатькә кадәр, октябрь-апрель айларында - 8.00-17.00 сәгатькә кадәр.

Зират администрацияләренең әш режимы - көн саен 8.00-17.00 сәгачыккә кадәр.

3 бүлек. Зиратларда жирләу урыннары һәм аларның төрләре

24. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның «Беловка авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең барлық зиратларында да кремацияләнмәгән мәетләрне жирләу (табут белән, табутсыз), санитария-әпидемиология нормалары һәм кагыйдәләре нигезендә, гореф-гадәтләргә һәм дингә бәйле рәвештә гамәлгә ашырыла.

25. Жирләу урыннары зиратның билгеләнгән планы нигезендә билгеләнә.

26. Зират территорияләрендә, вафат яки һәлак булганныны диненә туры китереп жирләу өчен, аерым участоклар яки секцияләр дә булдырылырга, шулай ук жирләу чардуганлы һәм чардугансыз ысул безчән дә башкарылырга мөмкин.

27. Жирләу урыннары түбәндәге төрлөргө бүленә:

- 1) ялгызлар;
- 2) кардәшләр;
- 3) гайләләр (нәсел);
- 4) мактаулы;
- 5) хәрбиләр;
- 6) туганнар (гомуми).

Жирләу өчен жир участоклары гүләүсез нигездә бирелә.

28. Ялгызларны жирләу урынының үлчәме 2.0 м x 2,0 м x 1,0 м (озынлығы, тирәнлеге, киңлеге) тәшкил итә.

29. Зират территориясендә кардәшләрне жирләу урыны, вафат булучыны жирләу өчен, шуши ук урында ирен (хатынын) яки янын туганын күмүне гарантияли алышылыш итеп бирелә. Кардәшләрне жирләу урыннары турыдан- туры вафат булучыны күмгәндә бирелә. Кардәшләрне жирләу урынын үз исеменә теркәгән затка киләчәктә әлеге урында күмелү хокуқы бирелә, шулай ук жирләу урыннанда вафат булучының туганнарын күмүрохсәт ителә.

Кардәшләрне жирләу урыннарында күмү әлеге кабергә соңғы тапкыр күмелгән вакыттан соң кимендә 15 ел узганнын соң рәхсәт игелә.

30. Гражданнарны гайләләп (нәсел белән) жирләу - ике һәм аннан күбрәк вафат булган янын туганнары күмү өчен жәмәгать зиратларындағы аерым жир участоклары.

Янын туганнарга ире (хатыны), балалары, ата-аналары, уллыка алышылар, уллыкка алышылар, бертуған абый яки энеләр, бертуған апа яки сенелләр, оныклар, бабайлар, әбиләр керә.

31. Гайләләп жирләу урыны булдыруға жир участогы бирү (калдыру)

өчен, кызыксынучы зат (гариза бирүче) гайләләп жирләу урынын алда!! билгеләу максатында жирләу эше мәсьәләләре буенча маҳсуслаштырылган хезмәткә мөрәҗәгать итә һәм гайләләп жирләу урынын алдан килешенү акты төзелә. Жирләу урынын алдан килешенү актында участокның урнашу урыны (зиратның исеме, квартал, сектор, участок номеры), үлчәме һәм файдалану шартлар ы (тур ы дан-туры яки киләчәктә жирләу өчен) курсәтелә. Алдап килешенү акты ике нөсхәдә төзелә, берсе гариза бирүчегә бирелә.

32. Гайләләп (нәсел белән) жирләу өчен урын бирү турындагы мәсьәләне хәл итү өчен вәкаләтле органга түбәндәге документлар тапшырыла:

1) гайләләп жирләу урынында жирләу (кабат жирләу) қүздә тотылган затларны курсәтеп, гайләләп жирләу өчен урын бирү гурында гариза;

2) паспорт яки гариза бирүченең шәхесен таныклаучы башка документ күчermәсе (тон нөсхәнен теркәп);

3) гаризада күрсәтелгән затларның туганлык дәрәҗәсен раслаучы документларның күчermәләре (төп нөсхәләрне теркәп);

4) жирләу урынын алдан килешенү акты.

Әлеге тәртиптә каралмаган башка документларны таләп итү рөхсәт ителми.

Тапшырылган барлык документлар опись буенча кабул ителә, аның күчermәсе, әлеге тәртипчә күрсәтелгән документларны тапшырган көнне кабул итеп алу датасы турында билге куеп, гариза бирүчегә бирелә.

Вәкаләтле орган тапшырылган документларны исәпкә алуны һәм аларның сакланышып тәэммин итә.

33. Гайләләп (нәсел белән) жирләу өчен урын бирү турындагы яки аны бирүне кире кагу турындагы карап, гариза бирүче үлү гурында медицина таныклыгын яки гражданнар хәле актларын теркәү органныны тарафыннан бирелә торган үлү турында таныклыкны, шулай ук әлеге тәртипнен 33 пунктында күрсәтелгән документларны жирләу эше мәсьәләләре буенча вәкаләтле органга биргән көнне кабул ителә.

34. Гайләләп (нәсел белән) жирләу өчен урынның үлчәме (гайләләп жирләу өчен бушлай бирелә торган урынны исәпкә алыш) 12 кв. метрдан артырга тиеш түгел.

35. Гайләләп (нәсел белән) жирләу өчен, кардәшләрне жирләүгә бушлай бирелә торган урын күләменнән арткан урын калдыру өчен (алга таба - киләчәктә жирләу өчен урын калдыру) Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Беловкаавыл жирлеге Башкарма комитеты карапы белән билгеләнгән күләмдә бер тапкыр түләнә торган түләү алына.

36. Гайләләп (нәсел белән) жирләу өчен урын бирү 'турындагы карап әлеге тәртипнен 34 пунктында билгеләнгән срокта гариза бирүчегә тапшырыла яки аны тапшыру турында белдерү кәгазе белән почта аша жибәрелә (алга таба - белдерү кәгазе белән жибәрелә).

37. Гайләләп (нәсел белән) жирләу өчен урын бирүне кире кагу турындагы карап, кире кагу сәбәпләрен курсәтеп, әлеге тәртипнен 34 пунктында билгеләнгән срокта гариза бирүчегә тапшырыла яки белдерү кәгазе белән жибәрелә.

Гайләләп (нәсел белән) жирләу өчен урын бирүне кире кагу түбәндәге очракларда рохеәт ителә:

1) гариза бирүче гайләләп жирләу (урин калдыру) өчен тәкъдим ителгән урыннардан баш тарткан очракта;

2) гариза бирүче, зиратның структур үзенчәлекләре һәм зиратның

архитектура-ландшафт мөхите белән бәйле рәвештә гайләләп жирләү (урын калдыру) өчен бирү мөмкин булмаган урынны алу теләге белдергән очракта;

3) гариза бирүче әлеге тәртипнең 33 пункттыңда күрсәтелгән документларны тапшырмаган очракта.

Гариза бирүче гайләләп жирләү өчен урын бирүне (калдыруны) кире кагу белән риза булмыйча, суд тәртибендә шикаять бирергә яисә, гайләләп жирләү очен урын бирүне (калдыруны) кире кагу очен нигез булып торучы шартлар бетерелгәннән сон, гайләләп жирләү очен урын бирү турындагы гариза белән кабат мөрәжәгать итәргә хокуклы.

38. Зиратларда мактаулыларны жирләү өчен аерым участоклар күздә тотылырга мөмкин.

39. Мактаулыларны жирләү очен мәйданы кимендә 5 кв.м булган участокларда күмү дәүләт, иҗтимагый оешмалар һәм гражданнар тәкъдиме буенча башкарыла.

40. Зиратларда Боек Ватан сугышында катнашучыларны, шулай ук кораллы конфликтларда һәлак булганнарны жирләү очен аерым участоклар оештырылырга мөмкин. Әлеге участокларда жирләү вафат булучының хәрби хәрәкәтләрдә катнашуын раслаучы документларны күрсәткәндә башкарыла.

41. Жәмәгать зиратларында вафат булучыларны өстенлекле дини (кофессиональ) билгеләре буенча жирләү өчен участоклар күздә тотылырга мөмкин. Дини зиратлардагы әлеге жирләү урыннарының участокларын исән вакытта бары тик бер дин тоткан вафат булучыларны күмү өчен билгеләнгән жирләү урыннарыннан аерырга кирәк.

4 бүлек. Вафат булганнарны жирләү тәртибе

42. Зиратларында вафат булганнарны жирләү вафат булучының гәүдәсен (мәет калдыкларын) жирләү (кабергә, тәrbәgә күмү) яки кол салынган урнаны күмү (кабергә, колумбарийга күмү) буенча, этник һәм санитария таләпләренә каршы килми торган гореф-гадәтләр һәм традицияләр нигезендә, вафат яки һәлак булганнарның гәүдәсен (мәет калдыкларын), көлеп күмү буенча йолалар үткәрү юлы белән гамәлгә ашырыла.

43. Гамәлдәге законнар нигезендә һәр кешегә, аның ихтыярын исәпкә алыш, үлгәннән соң күмү, гәүдәне (мәетне) яки көлне күмү өчен бушлай жир участогы бирү гарантияләнә.

Зиратларда вафат яки һәлак булганнарның гәүдәсен (мәет калдыкларын) яки көлен күмү урыннары вафат булганнарны жирләүне гамәлгә ашыру өчен бирелә. Әлеге зиратта жирләнмәгән затлар истәлегенә кабер өсте корылмалары урнаштыру рәхсәт ителми.

44. Вафат булганнарны жирләү бары тик гражданнар хәле актларын теркәү буенча вәкаләтле орган тарафыннан бирелгән дәүләт үрнәгендәге үлү турында таныклык яки билгеләнгән үрнәктәге перинаталь үлем турында медицина таныклығы нигезендә гамәлгә ашырыла.

45. Зиратларында вафат булганнарны жирләү, жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт көче белән яки, вәкаләтле орган яғыннан әшләр үткәрү технологиясен контролльдә тотып, вафат булучыны күмү бурычын үз өстенә алган зат тарафыннан башкарыла.

46. Вафат булучыны күмү өчен жир участогының (жирләү урынының) үлчәме зират статусыннан һәм буш урыннар бурудан чыгып, вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнә.

47. Вафат булучыны жирләү өчен яңа (буш) участок бирелгән очракта, дүрт якның берсеннән күмү урыны озынлығында кабер янына ирекле керү тәэммин итепергә тиеш. Кабер янына ирекле керүне тәэммин итүче юлның киңлеге 0,5 метрдан ким булырга тиеш түгел.

48. Жирләү, кагыйдә буларак, зират территориясеннән рациональ файдалануны исәпкә алып, эзлекле тәртиптә башкарыла. Участок, аның күләме һәм турыдан-туры күмү урыны, вафат булучының һәм вафат булучыны күмү бурыйын үз өстенә алган затның ихтыярын исәпкә алып (мөмкинлек булганда), вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнә.

49. Жирләү зиратның буш урыннарында, кардәшләрне күмү өчен билгеләнгән буш урыннарда, шулай ук турыдан-туры гамәлдәге каберләрдә башкарыла.

Вафат булганныарны гамәлдәге каберләргә күмү (алга таба - кабат күмү) бары тик минерализация чоры узганинан соң, әмма соңғы жирләүдән соң кимендә 1 5 ел узгач гамәлгә ашырыла.

50. Кардәшләрне күмү өчен билгеләнгән буш участокта вафат булганныарны жирләү бары тик элек бирелгән чикләрдә генә рәхсәт изелә.

51. Кардәшләрне күмү өчен билгеләнгән буш урында һәм минерализация чоры узганинан соң вафат булганныарны турыдын-туры гамәлдәге каберләргә жирләү, тиешле документлары булган очракта, жирләү урыны өчен жаваплы гражданнарның гаризасы яки жирләү урыны өчен жаваплы кешенең күмү буенча Вазыйфаларын үз өстенә алган затларның гаризалары буенча башкарыла.

Тиешенчә теркәлмәгән яки Жирләүләрне теркәү кенәгесендә жирләү урыны өчен жаваплы зат турында исәпкә алу мәгълүматлары вәкаләтле органда булмаган очракта, кардәшләрне күмү өчен билгеләнгән буш урыннарда вафат булганныарны жирләү башкарылмый.

52. Жирләү урыны өчен жаваплы зат вафат булган очракта, аны исәп вакытта үзе караган кабергә күмү максатында, аны жирләү Вазыйфасын үз остеңә алган зат әлеге кабергә күмү турында билгеләнгән үрнәктәге таныклыкның гәп нәсхәсен вәкаләтле органга бирергә тиеш.

53. Кабер казу, тиешле рәхсәтне алганинан соң, бары тик вәкаләтле орган тарафыннан күрсәтелгән участокча һәм чикләрдә башкарыла.

54. Вафат яки һәлак булганныарның гәүдәсөн (мәет калдыкларын), көлөн күмү бары тик тиешле рәхсәтне алганинан сөи һәм вәкаләтле орган белгечләре контроле буенча башкарыла.

55. Кабер казуга һәм вафат булучыны жирләүгә рәхсәт алу өчен, вафат булучының ихтыярын үтәүче яки вафат булучыны жирләү вазыйфасып үз өстенә алган зат билгеләнгән үрнәктәге гариза белән вәкаләтле органга шәхсән мөрәжәг ать итә.

56. Гаризага түбәндәге документлар һәм аларның күчермәләре теркәлә:

1) яңа урында жирләгән очракта:

- дәүләт үрнәгендәге үлү турында таныклык яки билгеләнгән үрнәктәге перинаталь үлем турында медицина таныклыгы;

- гариза бирүченең паспорты.

Яна урында жирләгән очракта гариза, жирләү күздә тотылган урынга барып, зираттагы вәкаләтле орган белгечләре тарафыннан карап тикшерелә, күмүне гамәлгә ашыру мөмкинлеге һәм жирләү урынының урнашу урыны билгеләнә, шуннан соң гаризага тиешле килешенү билгесе куела; жирләү буенча гариза мөрәжәгать иткәннән соң бер тәүлектән артмаган срокта карап тикшерелә һәм килештерелә.

2) гамәлдәге кабергә кабат жирләгән очракта (гариза бары тик жирләү урыны өчен җаваплы заттан гына кабул ителә):

- үлү түрүнде таныклык яки билгеләнгән үрнәктәге перинаталь үлем түрүнде медицина таныклығы;

- жирләү урыны өчен җаваплы затның паспорты;

- билгеләнгән тәртиптәге жирләү түрүнде белешмә;

3) гамәлдәге кабергә көл салынган урнаны күмгән очракта (гариза бары тик жирләү урыны өчен җаваплы заттан гына кабул ителә):

- үлү түрүнде таныклык яки билгеләнгән үрнәктәге перинаталь үлем түрүнде медицина таныклығы;

- жирләү урыны өчен җаваплы затның паспорты;

- билгеләнгән үрнәктәге жирләү түрүнде белешмә;

- вафат булучының мәете кайсы крематорийда һәм кайчан кремацияләнү түрүнде (гариза бирүчегә көлне бирү фактын раслый торган) белешмә;

4) исән вакытта ук, әлеге кабергә жирләү түрүнде таныклыкка ия булган вафат булучыны жирләгән очракта:

- жирләү урыны өчен җаваплы затның үлү түрүнде таныклығы;

- жирләү урыны өчен җаваплы вафат булучыны жирләү Вазыйфаларын үз өстенә алган затның паспорты;

- билгеләнгән үрнәктәге жирләү түрүнде белешмә. Белешмә булмаган очракта, вафат булучыны жирләү Жирләүләрне теркәү кенәгәсендә архив мәгълүматлары нигезендә башкарылырга мөмкин.

57. Жирләнүченең ире (хатыны), балалары, ата-аналары, уллыкка алынучылары яки уллыкка алучылары вафат булган һәм тиешле гариза белән жирләү урыны өчен җаваплы затның мөрәжәгать итү мөмкинлеге булмаган очракта, гамәлдәге кабергә кабат жирләү түрүндагы карар вафат булучының якын туганының гаризасы нигезендә, вәкаләтле орган житәкчесе тарафыннан кабул ителергә мөмкин.

58. Гамәлдәге кабергә кабат жирләү түрүнде гариза зираттагы вәкаләтле орган вәкиле тарафыннан карап тикшерелә, шулай ук исәпкә алу мәгълүматлары тикшерелә, күздә тотылган күмү урынына барыла, теркәү мәгълүматлары фактик мәгълүматлар белән чагыштырыла һәм, алар тәңгәл килгән очракта, әлеге урында жирләүне башкару мөмкинлеге билгеләнә, шуннан соң жирләү урыны өчен җаваплы зат гамәлдәге кабергә кабат жирләү өчен риза булган очракта, гаризага тиешле килешенү билгесе куела.

Гамәлдәге кабергә кабат жирләү буенча килешенүне алу түбәндәгә сәбәпләр буенча кире кагылырга мөмкин:

- жирләү урыны өчен җаваплы затның булмавы яки кабат жирләү өчен аның ризалыгы булмау;

- якын туганына үлү тұрында танықлықның төп нөсхәсе яки архив белешмәсе булмау;
- күздә тотылған жиrlәу урынының фактік мәгълұматлары теркәлгән мәгълұматларға туры килмәу;
- янәшәдәге жиrlәу урыннарына комачаулық куркынычы янау;
- янәшәдәге кабер өсте корылмаларына зыян килү куркынычы янау;
- кабер казу әшләрен башкаручи заттар тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч янау;
- зиратның тышкы төзекләндерү объектларына зыян килү мөмкинлеге.

59. Жиrlәу (кабат жиrlәу) тұрындагы гариза, зираттагы вәкаләтле орган белгече тарафыннан карап тикшерелгәннән соң, гариза вәкаләтле орган администрациясенә тапшырыла, анда гариза бирүченең жиrlәүне гамәлгә ашыруға хокуқы, тапшырылған документларның тұлышығы һәм тиешле килешенүләрнең булуы тикшерелә.

Зираттагы вәкаләтле орган белгеченең үңай килешенү билгесе булмаган очракта, килешенүне кире кагуның нигезлелеге тикшерелә.

60. Гариза бирүченең жиrlәүне гамәлгә ашыруға хокуқын тикшеру тәмамланғаннан соң, гариза бирүчегә кабер казу өчен рохеәт бирелә яисә вәкаләтле орган вәкаләтле затының тиешле визасын кую юлы белән, рәхсәт бирү кире кагыла. Кабер казу өчен рәхсәт бирү кире кагылған очракта, гариза бирүче ачыкланған кимчелекләрне бетерергә һәм гариза белән кабат морәжәгать ил әргә хокуклы.

61. Алынған рәхсәт буенча, гариза бирүче зираттагы вәкаләтле орган белгечләренә мөрәжәгать итә, шуннан соң гариза бирүче һәм кабер казуны гамәлгә ашыручы заттар кабер казуның куркынычсызлық техникасы буенча инструктаж узалар һәм, әшләр башкаруға рәхсәт бирү журналына имза куеп, зират инфраструктурасына һәм күрshedәге жиrlәу урыннарына зыян китергән өчен шәхси җаваплылық тұрында кисәтеләләр.

62. Әшләр башкару өчен, вафат булучыны жиrlәу вазыйфасын үз өтөнә алған зат һәм тұрыдан-туры кабер казуны гамәлгә ашырачак заллар зиратның эш режимын исәпкә алып көртеләләр.

63. Кайтылы процесия вакытында яисә кабер казу гамәлгә ашырыла торған жиргө якында жиrlәу башкарылған очракта, жири әшләре яки кабер осре корылмаларын үрнаштыру әшләре түктатыла.

64. Кабер казу әшләре тәмамланғаннан соң, әзерләнгән кабернең санитар нормаларга һәм рәхсәт документларына туры килүе, шулай ук янәшә территориядәге чисталық һәм тәртип предметына вәкаләтле орган белгече тарафыннан тикшерелә. Туры килгән очракта гаризада билге ясалса һәм аның нигезендә вафат булучыны жиrlәу өчен жиrlәу процесиясе рәхсәт изелә.

65. Вафат булғаннарны жиrlәүне контрольдә тоту мөмкинлеген тәэммин итү һәм башка жиrlәу процесияләре белән туры килүен булдырмау максатында, вафат булучыны тұрыдан-туры жиrlәу вакыты вәкаләтле орган белгече тарафынан күрсәтелә.

66. Жиrlәу тәмамланғаннан соң, вәкаләтле орган белгече тарафынан жиrlәу урынына барып, кабердә һәм янәшә территориядә тәртип, чисталық, санитария-эпидсмиология таләпләренә туры килү, янәшәдәге

жирләү урыннарының, кабер өсте корылмаларының һәм зират инфраструктурасының сакланышы һәм тынычлығы предметына тикшерү үткәрелә, андан соң кабер казуга рөхсәт язында тиешле билге куела.

67. Вафат булучыны жирләгәннән соң, барлық билгеләр куелган билгеләнгән тәртиптәге жирләү турында гариза вәкаләтле орган вәкиленә тапшырыла, ул жирләүне гамәлгә ашыру вазыйфасын үз өстенә алган затка жирләү турында таныклык бирү өчен нигез булып тора.

68. Вафат булучыны тиешле рөхсәттән башка яки билгеләнгән регламентларны бозып жирләгән өчен гамәлдәге законнарда каралганча җаваплылыкка тарту билгеләнгән. Вәкаләтле орган, вафат булучыны жирләү фактyn дәрес итеп билгеләү һәм раслау мөмкинлеге булмау сәбәпле. Билгеләнгән тәртиптәге жирләү турында таныклыкны һәм зиратта вафат булучының жирләү урыны булу турындагы белешмәне бирү хокукуна ия түгел.

5 бүлек. Хатыны (ире), янын туганнары, башка туганнары яисә вафат булучының законлы вәкиле булмаган вафат (һәлак) булганнарны жирләү

69. Вафат булучының ире (хатыны), янын туганнары, башка туганнары яисә законлы вәкиле булмаган яки алар тарафыннан жирләү мөмкинлеге булмаган очракта, шулай ук өйдә, урамда яки башка жирдә вафат булучыны жирләүне гамәлгә ашыру Вазыйфасын үз өстенә алган башка затлар булмаган очракта, әчке эшләр органнары тарафыннан шәхесе ачыкланғаннан соң аны жирләү, Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса, үлү сәбәбен ачыклаган вакыттан соң өч тәүлек әчендә, сатулар нәтижәсе буенча, вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнә торған жирләү әше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан гамәлгә ашырыла.

70. Эчке эшләр органнары тарафыннан Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокта шәхесе ачыкланмаган вафат булучыларны жирләү, күрсәтелгән органнарның ризалығы буенча, җәмәгать зиратларының шундай очраклары өчен билгеләнгән участокларда жирләү юлы белән, жирләү әше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан гамәлгә ашырыла.

71. Жирләүне гамәлгә ашыру вазыйфасын үз өстенә алган зат булмаган очракта, яки алар тарафыннан жирләү мөмкинлеге булмаган очракта, әчке эшләр органнары тарафыннан өйдә, урамда яки башка жирдә вафат булучының шәхесе ачыкланғаннан соң аны жирләү, «Беловкаавыл жирләгә» территориясендә муниципаль берәмлеге урнашкан зиратлар территориясендә теркәлгән һәм эшләп килүче жирләү әше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәтләрне килешү нигезендә җәлеп итеп, Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса, үлү сәбәбен ачыклаган вакыттан соң өч тәүлек әчендә гәүдәне (мәет калдыкларын) жирләү юлы белән, жирләү әше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан гамәлгә ашырыла. Өлеге максат белән зиратларда эзләүчесе булмаган гәүдәне (мәет калдыкларын), шулай ук шәхесе ачыкланмаган вафат булучыларны жирләү өчен махсуслаштырылган участоклар булдырыла.

6 бүлек. Ҙирләү урыннарын теркәү һәм яңадан теркәү.

72. Зиратларындагы каберләр вәкаләтле орган тарафыннан мәжбүри теркәләргә (кабат теркәләргә) тиеш.

Вәкаләтле орган башкарылган җирләүләрнәң исәбен кәгазьдә һәм электрон рәвештә алып бара.

73. Ҙирләү урынын (каберне) теркәү, вафат булучыны җирләү процедурасы тәмамланғаннан соң, вәкаләтле органның вазыйфаи заты тарафыннан Ҙирләүләрне теркәү кенәгәсендә башкарыла.

Ҙирләүләрне теркәү кенәгәсе вәкаләтле органда 25 ел дәвамында саклана, аннан соң саклау өчен. Аксубай муниципаль архивына тапшырыла.

74. Хужасыз җирләү урыннары барлық килүне булдырмау максатында, җирләү урыннарын (каберләрне) бары тик вафат булучыны җирләү вазыйфасын үз өстенә алган физик затларга гына теркәү рәхсәт ителә.

Вафат булучыны җирләү вазыйфасын үз өстенә алган (җирләү урыны өчен жаваплы) зат җирләү урынын теркәү һәм исәпкә кую белән бәйле барлық мәсьәләләрне төгәлләргә, шул исәптән тиешле документларны рәсмиләштерергә, җирләү процедурасы тәмамланғаннан соң ук исәпкә алу язмаларын кертергә тиеш.

75. Ҙирләү урынын теркәгәннән соң, вафат булучыны җирләү вазыйфасын үз өстенә алган затка билгеләнгән үрнәктәге җирләү турында таныклық, шулай ук Ҙирләүләрне теркәү кенәгәсендәге язма номерына туры килүче кабер өсте теркәү номерогы бирелә.

Вәкаләтле органның вазыйфаи заты җирләү процедурасы тәмамланғаннан соң ук, җирләү урынында кабер өсте теркәү номерогын урнаштырырга яки аның вафат булучыны җирләү вазыйфасын үз өстенә алган зат тарафыннан урнаштырылуын тикшерергә тиеш.

76. Ҙирләү зурындагы белешмә, белешмә өчен күрсәтелгән җирләү урыны белән эш итү хокукуын раслаучы документ булып тора. Ҙирләү урыны өчен жаваплы затның яки, нотариуста расланган ышаныч языу нигезендә, аның вәкиленең гаризасы буенча түбәндәгә эшләр башкарыла:

- кабер өсте корылмаларын урнаштыру;
- җирләү урыны өчен жаваплы затның хокукларын һәм Вазыйфаларын кабергә җирләнүченең башка затына тапшыру;
- минерализация процессы тәмамланғаннан соң, вафат булучыны яки мәет калдыкларын гамәлдәгә кабергә күмү;
- кабат җирләү (мәет калдыкларын эксгумацияләү һәм башка урынга күмү).

77. Ҙирләү урынын яңа зат исеменә кабат теркәү турында карап кабул ителгәннән соң, вәкаләтле орган тарафыннан Ҙирләүләрне теркәү кенәгәсендә тиешле язма кертелә.

Ҙирләү урыны өчен яңа жаваплы затка җирләү турында таныклық һәм теркәү номерогы бирелә. Ҙирләү турындагы элекке таныклық һәм номерок вәкаләтле органга тапшырыла һәм утильләштерелә.

78. Билгеләнгән үрнәктәге белешмә югалтан очракта, җирләү урыны өчен жаваплы затның гаризасы буенча, архив белешмәләре нигезендә ана дубликат бирелә.

79. Ҙирләүләрне теркәү кенәгәсендә мәгълүматлар яки вафат

булучының жирләнү фактын раслаучы дәлилләр булган очракта гына, әлеге зиратта гамәлдәге жирләү урынын раслау өчен, жирләү урыны өчен җаваплы затка билгеләнгән үрнәктәге белешмә бирелә.

Жирләүләрне теркәү кенәгәсендә мәгълүматлар яки вафат булучының жирләнү фактын раслаучы дәлилләр булмаган очракта, жирләү урыны өчен җаваплы затка вафат булучының биография мәгълүматлары күрсәтелгән кабер өсте корылмасының булуы турында белешмә бирелә.

7 бүлек. Кабер өсте корылмаларын урнаштыру тәртибе.

80. Зиратларында кабер өсте корылмаларын өзөрләү һәм урнаштыру әлеге тәртиптә каралган шартларга һәм Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Беловка авыл жирлеге Башкарма комитетының гамәлдәге норматив актларына туры китереп гамәлгә ашырыла.

81. Каберләргә кабер өсте корылмалары (кабер ташлары, торбәләр, чардуганнар, чәчәклекләр, цоколь һәм башкалар), жирләү урыны өчен җаваплы затның вәкаләтле органга гаризасы буенча урнаштырыла яки башкага алмаштырыла.

82. Әзерләнә һәм урнаштырыла торган кабер өсте корылмалары башка жирләү урыннарына керүгә һәм зират территориясен төзекләндерүгә һәм агымдагы карап тотуга комачауларга тиеш түгел.

83. Кабер өсте корылмалары жирләү өчен билгеләнгән жир участогы чикләрендә урнаштырыла. Кабер ташларын, стелаларны, мемориаль такталарны, башка истәлек билгеләрен участоктан читтә урнаштыру тыела.

84. Очлы һәм кадаучы-кисүче элементлардан торган чардуганнарны урнаштыру тыела. Урнаштырылган кабер өсте корылмаларының участок чикләреннән чыгып яки алар өстендей асылынып торучы өлешләре булырга тиеш түгел.

Урнаштырыла торган кабер өсте корылмаларының биеклеге 2 (ике) метрдан, чардуганнарны - 80 см дан артырга тиеш түгел.

85. Зиратларда кабер өсте корылмаларын урнаштыру жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт көче белән яки, эшләр башкарыла башлаганчы һәм тәмамланганнан соң вәкаләтле орган белгечләре тарафыннан, аларны урнаштыру эшләрен үткәру технологиясен контролльдә тотуны гамәлгә ашырып, башка затлар тарафыннан башкарыла.

Урнаштыру технологиясе үтәлмәү урнаштырылган кабер өсте корылмаларына, инженерлык чөлтәрләренә, аллея, юллар өслегенә, яшел утыртмаларга һәм башка тышкы төзекләндерү объектларына зыян (бозылу, юк ителү) китергән очракта, заказчы вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнгән тәртиптә төзелгән кимчелекләр акты нигезендә, китерелгән зыянны тулы күләмдә капларга тиеш.

86. Туфрак утыру ихтималы булганга, кабер осте корылмаларын вафат булучы жирләнгәннән соң кимендә бер ел узгач урнаштыру тәкъдим ителә.

87. Урнаштырылган кабер өсте корылмалары жирләү урыны очен җаваплы затлар милке булып тора, шул сәбәпле аларга әлеге корылмаларны карап тоту һәм саклау бурычы йокләнә.

88. Кабер осте корылмаларына (ташларга) вафат булучы турында дәрес булмаган биография мәгълүматларыннан торган язмалар язу тыела.

89. Куелган таләплөргө туры килми торған кабер өсте корылмаларын урнаштырган жирлөү урыны өчен җаваплы затлар яки гражданнар, кисәтүне алғаннан соң 3Ү көн әчендә әлеге кимчелеклөрне бетерү кирәклеге турында кисәтслөләр.

90. Башка каберлөргө керүгө комачаулый торған чардуган урнаштырылган ташландык жирлөү урыны өчен җаваплы затны билгелөү мөмкин булмаган очракта, вәкаләтле орган қызықсынучы затлар катнашында комиссия тикшерүе нәтижәлөре буенча, башка каберлөргө керүне гәэммин итү максатында ташландык жирлөү урынының чардуганын өлешчә демонтажлау (күчерү) зурында карар кабул итәргө хокуклы.

91. Кабер өсте корылмаларын корыган (авария хәлендәге) агачлар аву. табигый бәла-казалар, урлау һәм вәхшилек нәтижәсендә ихтимал булган зыяннардан иминиятләштерү тәкъдим ителә.

8 бүлек. Каберлөрне һәм кабер өсте корылмаларын карап тоту, каберлөрне хужасыз дип тану

92. Үз исеменә жирлөү өчен белешмә бирелгән затлар кабер өсте корылмаларын һәм яшел утыртмаларны (кабер өстен, ташны, цокольне, чәчәклекне, чардуганны, жирлөү турында кирәклө мәгълүматларны) үз көчләре белән яисә, башка затларны жәлеп итеп, тиешенчә карап тотарга тиеш.

93. Кабер өсте корылмасы (кабер ташы), чардуган милекчесенән теләге буенча, күрсәтелгән милекче һәм жирлөү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт арасында кабер өсте корылмасын (кабер ташын), чардуганны саклауга кабул итү турында, жирлөү урыннарына хезмәт күрсәтүгә килешүләр төзелергә мөмкин.

94. Жирлөү турында мәгълүматлар (кабер ташы, цоколь, чардуган, вафа! булучы турында мәгълүмат билгесе, тәре һ.б.) бәтенләй булмаган һәм рәттән 2 (ике) елдан артык жирлөү урыны каралмаган очракта, зират администрациясе түбәндәгеләргә бурычлы:

1) кабернең торышы турында акт төзү өчен жирлөү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт, жирлөү эше мәсьәләләре буенча попечительлек советы вәкилләре катнашынdagы комиссияне чакырырга;

2) жирлөү урынына жирлөү урынын тәртипкә китерү кирәклеге турында кисәтү трафареты урнаштырырга;

3) әлеге жирлөү урынын махсус кенәгәдә теркәргә;

4) хужасыз жирлөү урынының яки кабер өсте корылмасының тарихи-мәдәни қыйыммәтен билгеләгән очракта, аның сакланышын тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне саклау һәм файдалану турындагы законнарга туры китереп тәэмин итәргә.

95. Кисә телгәннән соң бер ел узуга кабер тәртипкә китерелмәгән һәм қызықсынучы зат гамәлдәге жирлөү урыны өчен җаваплылыгын раслаучы документаль дәлилләрне тапшырмаган очракта, жирлөү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган оешма жирлөү эше мәсьәләләре буенча попечительлек советы вәкилләре белән берлектә, каберне һәм кабер өсте корылмасын хужасыз дип тану турында карар кабул итәргө хокуклы.

96. Кабер өсте корылмасы хүжасыз дип танылғаннан соң, вафат булучыны жирләү вазыйфасын үз оstenә алган затка, каберне həm кабер өсте корылмасын тәртипкә китерү кирәклеге турында заказлы белдерү хаты кабаттан жибәрелә, таләп үтәлмәгән очракта, акт төзелгөннөн соң 3 елдан, əмма жирләү көненнөн соң кимендә 20 ел узғаннан соң кабер өсте корылмасы хүжасыз дип таныла.

97. Кабер өсте корылмаларын сүтү тиешле акт белән рәсмиләштерелә.

98. Әлеге участокта кабат жирләү, кабер өсте корылмасы хүжасыз дип танылғаннан соң кимендә 10 ел узгач рәхсәт ителә.

99. Хүжасыз каберләргә жирләү әлеге кагыйдәләргә зуры кизереп башкарыла.

9. бүлек. Зиратларга килүү кагыйдәләре.

100. Зиратлар территориясенә килүчеләр жәмәгать тәртибен həm тынылыкны сакларга тиеш.

101. Зиратка килүчеләр түбәндәгеләргә хокуклы:

- 1) вафат булучылар жирләнгән урынга килергә;
- 2) гыйбадәт билгеләнешендәге объектларга килергә;
- 3) жирләү урыннарын карап тотарга;
- 4) кабер ташларын həm башка кабер өсте корылмаларын урнаштырырга, үзгәртергә, алырга, каберләрне төзекләндерү буенча нинди дә булса капиталъ эшләр башкарырга, шул исәптән эскәмияләр урнаштырырга;
- 5) зират территориясенә транспорт чарасында керергә;
- 6) дини йолалар үткәрергә.

102. Дини гореф-гадәтләр дини оешмалар həm конфессияләр тарафыннан билгеләнгән йолалар буенча, гражданнар тарафыннан мөстәкыйль рәвештә үткәрелә həm әлеге тәртипкә həm башка хокукый актларга каршы килергә тиеш түгел.

103. Зират территориясендә түбәндәгеләр тыела:

- 1) йорт хайваннарын көтү, кошлар totу, этләр белән йөрү;
- 2) учак ягу, ком həm балчык алу, кәс кисеп алу;
- 3) жир казу;
- 4) кабер ташларын бозу, территорияне чүпләү;
- 5) яшел утыртмаларны сындыру, чәчәкләрне өзү;
- 6) велосипедта, мопедта, мотороллерда, мотоциклда йөрү, чаңгыда həm чанада шуу;
- 7) спиртлы эчемлекләр эчү, психотроп чаралар həm наркотиклар куллану, алкоголь həm башка чара кулланып, исерек хәлдә булу;
- 8) территорияне металл ватыклары, төзелеш həm көнкүреш калдыклары həm башка материаллар белән тутыру həm чүпләү;
- 9) хайваннарны күмү həm корбан чалу;
- 10) жирләү урыннарында агачлар həm куаклар утырту;
- 11) зират ябылғаннан соң аның территориясендә йөрү;
- 12) чит мөлкәтне үзләштерү, аны урыныннан күчерү həm үз белдеге белән башка гамәлләр кылу.

104. Зиратлар территориясендә эшмәкәрлек эшчәнлеген гамәлгә ашыру

(чәчәкләр, жирләү йоласы предметлары, каберләрне төзекләндерү буенча материаллар сату) тыела. Эшмәкәрлек эшчәнлеген Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Беловка авыл жирлеге Башкарма комитетыннан алынган рөхсәт нигезендә, бары тик махсус билгеләнгән урыннарда гына гамәлгә ашырырга мөмкин.

105. Жирләү урыннарын мәсхәрә иткән яки юкка чыгарган өчен Россия Федерациясе законнарында каралганча җаваплылыкка тарту билгеләнгән.

106. Вафат булучыны жирләү Вазыйфасын үз остеңә алган (жирләү урыны өчен җаваплы) затлар түбәндәгеләргә бурычлы:

- 1) тиешле документларны рәсмиләштерергә һәм жирләү процедурасы тәмамлаш андан соң ук жирләү урынында кабер өсте теркәү номеры урнаштырылган булуга инанырга;
- 2) утильләштерү өчен, әлекке жирләү урынын вәкаләтле органга тапшырганнан соң аны кабат теркәгән очракта, яңа кабер өсте теркәү номерының жирләү урынында урнаштырылган булуына инану;
- 3) каберне, кабер өсте корылмаларын, яшел утыртмаларны һәм жирләү турында кирәклө мәгълүматларны тиешле хәлдә тоту;
- 4) үз вакытында кабер өстен төзәтү, үләнен чабу, кабер өсте корылмаларын ремонтлау һәм буяу, чүпне махсус билгеләнгән урыннарга (контейнерларга) чыгарып, периметр буенча 0,5 метр аралыкта янәшә территорияне чистарту;
- 5) план буенча кабат теркәлү.

107. Дини оешмаларның вәкилләре үзләренең һәм башка конфессия вәкилләренә хөрмәт белән каарга, йолалар үткәрүгә комачауламаска, жирләүне оештыруны һәм үткәрүне гамәлгә ашыручы оешма персоналына жирләү церемониясе үткәргән вакытта үз функцияләрен башкаруда ярдәм күрсәтергә тиеш.

108. Кабердәге предметларны, кабер өстендейге ритуаль атрибутларны урлауда, жирләү урыннарын мәсхәрә итүдә һәм юкка чыгаруда гаепләнгән затлар Россия Федерациясе законнарында каралганча җавапка тартылалар.

10 бүлек. Зиратлар территориясен карау буенча иҗтимагый чараплар

109. Зиратлар территориясен карау буенча төп иҗтимагый чараплар (шимбә һәм чәршәмбе өмәләре) бәйрәм һәм истәлекле даталар (Яз һәм хезмәт бәйрәме, Жину көне), дини бәйрәмнәр һәм истәлекле дагалар (Пасха, Радоница, Ураза бәйрәме, Корбан бәйрәме һәм башкалар) алдыннан, ел саен апрель һәм май айларында, сентябрь һәм октябрь айларында Башкарма комитет тарафыннан оештырыла.

110. Жирле үзидарә органнары һәм зиратларга хезмәт күрсәтүче оешмалар, жыештыру инвентаре һәм махсус техника бирү юлы белән, зиратларда шимбә һәм чәршәмбе өмәләре үткәрүдә инициатива күрсәтүче төркемнәргә һәм берләшмәләргә ярдәм күрсәтәләр.

111. Зиратлар территориясен карау буенча иҗтимагый чараплар оештыруны Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Беловка авыл жирлеге Башкарма комитеты гамәлгә ашыра.

11 бүлек. Дини зиратларындағы әшчәнлекме оештыру

112. Әлеге бүлек дин тотучы гражданнарның һәм вафат булганнарның яқын туганнарының дини зиратта тиешле дини гореф- гадәтләр буенча шул ук диндәге алдан вафат булучылар белән янәшә җирләнү хокукларын яклый.

113. Дини зират - бер диндәге (конфессиядәгे) вафат булучылар өчен җирләү урыннарыннан, шулай ук вафат булганнарны җирләүне гамәлгә ашыру һәм ритуаль хезмәтләр күрсәту очен билгеләнгән биналар, корылмалар һәм башка объектлардан торган җирләү билгеләнешендәге объект.

114. Дини зиратлар, уставларында дини йолаларны зиратларда гамәлгә ашыру құздә тотылган үзәкләштерелгән дини оешмалар тәкъдиме буенча оештырылырга мөмкин.

Дини зират оештырылғаннан соң аның статусын жәмәгать статусына яки башкага үзгәртү рөхсәт ителми.

115. Дини конфессияләр карамагындағы тәзелешләр өчен җир участоклары үзенә аерым булып тора, алар уникаль кадастр номерына ия һәм дини оешмаларга Россия Федерациясе законнарында каралган хокукта һәм срокка бирелә.

116. Дини зиратларның әшчәнлек тәртибе, тиешле дини берләшмәләр белән килешенеп, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Беловкаавыл җирлеге Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Татарстан Республикасы Аксубай
муниципаль районының «Беловка авыл
җирлеге» муниципаль берәмлеке
территориясендә ритуаль хезмәтләрне
оештыру һәм җирләү урыннарын карап
тоту тәр тибенә 1 нче күшымта

ЖИРЛӘҮ ӨЧЕН ГАРИЗА ФОРМАСЫ

Татарстан Республикасы Аксубай
муниципаль района Беловкаавыл
җирлеке Башкарма комитет Житәкчесе

(фамилиясе, исеме, атасының исеме)

(Кемнәнфамилиясе, исеме, атасының исеме)

(ящәү урыны, элемтә өчен телефон)
ГАРИЗА

Вафат булган туганым _____
(туганлықмәнәсәбәте, фамилиясе, исеме, атасының исеме)

елда

(фамилиясе, исеме, атасының исеме)

минем вафат булган туганым.

аның

нигезендә

(туганлық мөнәсәбәте, фамилиясе, исеме, атасының исеме)

жирләнгән урында

зиратның № _____
(исеме)

участогында

жирләүне

сорыйм.

(кая, кардәшләр каберенә яки буш урынга)

Кабердә _____

язылга

(элек жирләнгән вафат булучының фамилиясе, исеме, атасының исеме)

бар

(кабер ташының яки трафаретының торс күрсәтелә)

Мәгълүматларның дөреслеге өчен җаваплылыкмы үз өстем ә алам.

Күшымта:

- 1) мәрхүмнәң ихтыяр белдерүе (булганда);
- 2) үлем турында таныклык.

20__ел._____ «____»
Шәхси имза(имзаны киңәйтү)

Татарстан Республикасы Аксубай
муниципаль районының
«Беловкаавыл жирлеге»
муниципаль берәмлеке
территориясендә ритуаль
хезмәтләрне оештыру һәм
жирләү урыннарын карап тоту тәр
тибенә 2 нче кушымта

Жирләүгә гариза формасы

Татарстан Республикасы Аксубай
муниципаль района Беловка авыл
жирлеге Башкарма комитет Житәкчесе

(фамилиясе, исеме, атасының исеме)

(Кемнән, фамилиясе, исеме, атасының
исеме)

(яшәү урыны, элемтә өчен телефон)

ГАРИЗА

вафат булган,
үлү датасы)

жирләнгән,
(жирләү урыны)

(физик затлар өчен вафат (һәлак) булучы белән туганлык дәрәҗәсе, вафаз'
булучының Ф.И.А.н.)

сәбәпле

(кабат жирләү сәбәбе, нитезе)

(кабат жирләү урыны)
кабат жирләү өчен рөхсәт бирүне сорыйм.

Кабат жирләүгә каршы башка туганнар юк. Бирелә торган
могълуматларның тулылыгы һәм дөреслеге өчен тулы жаваплылыкны уз
остемә алам.

Кушымта:

1) _____
2) _____ (дата) (имза) (имзаның расшифровкасы)

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Беловка авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә ритуаль хезмәтләрне оештыру һәм жирләү урыннарын карап тоту тәр тибенә 3 нче күшүмта

"Беловка авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге территориясендә күмелгән урыннарны теркәү кенәгәсенең титул бите формасы»

(жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәтнең атамасы)

КЕНӘГӘСЕ

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ "БЕЛОВКА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ"
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ ЖИРЛОУЛӘРНЬ ТЕРКӘҮ**

N_____;

(зираатның исеме)

Башланды «_____ » _____ 20 ел
Тәмамланды «_____ » _____ 20 ел

"Беловка авыл җирлеге" муниципаль берәмлеге территориясендә каберлекләрне теркәү кенәгәсенең этәлекле өлеше»

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Беловка авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке территориясендә ритуаль хезмәтләрне оештыру һәм жирләү урыннарын карап тоту тәр тибенә 4 нче күшымта

Күмелү турында " жирләү турында белешмә титенең формасы 160 X 110 мм белән" жирләү турында белешмә " кысып чыгару"

**"Беловка авыл жирлеге" муниципаль берәмлеке зиратында»
жирләү турында белешмә**

1 бит

(жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәтнең
атамасы)

_____ N жирләү турында белешмә

—

(курсәтергә тәре күмү: ялгыз, гайлә, туганлық, мактаулы, хәрби)

К _____, адрес буенча
урнашкан:
(зират исеме)

Жирләү урыны өчен жаваплы затка бирелде
(фамилиясе,
исеме, әтисенең)

2бит

Мәрхүмнен каберен теркәү
турында _____
(фамилиясе,

мәрхүмнен исеме, әтисенең исеме)
Туу датасы: «_____» 20ел, үлем датасы «_____» 20 ел.
Күмелү датасы «_____» 20 ел № _____ ;
(күмелгән теркәү номеры)
Квартал номерлары/ сектор/ жирләү участогы _____ / _____ / _____
Жир кишәрлегенең күләме
(озынлығы, киңлеге, м)

(жирләү эше мәсъәләре буенча (имза) (имзаны киңәйтү)
махсуслаштырылган хезмәтнең
житәкчесе вазыйфасы)

М. П.

Белешмә бирү датасы: «_____» 20 ел.

3 бит

" _____ " 20 г. буш урында күмелгән
Мәрхүмнен
каберләре* _____

(мәрхүмнен фамилиясе, исеме, әтисенен исеме)
Туу датасы: «___» ____ 20 ел, үлем датасы «___» ____ 20
ел.
Күмелү датасы «___» ____ 20 ел № _____
;
(күмелгөн теркәү номеры)

(жирләү эше мәсьәләләре буенча
(имзаны киңайту)
махсуслаштырылган хезмәтнен
житәкчесе вазыйфасы)

М. П.

4 бит

" ____ 20__ г. вафат булган кешенен каберенә кабат күмелү теркәлгөн	(мәрхүмнен фамилиясе, исеме, әтисенен исеме)	(имза)
Туу датасы: «___» ____ 20 ел, үлем датасы «___» ____ 20 ел.	Күмелү датасы «___» ____ 20 ел № _____ (күмелгөн теркәү номеры)	(имзаны)
(жирләү эше мәсьәләләре буенча киңайту) махсуслаштырылган хезмәтнен житәкчесе вазыйфасы)		

М. П.

5 бит

Кабер корылмасы (кабер, киртәләмә) урнаштырылган
теркәү "_____ 20 ел. Н_____. Кабер корылмасы (кабер,
киртәләр) һәм язма тексты килештерелгән.

(кабер корылмасы материалының тасвириламасы (кабер ташлары,
киртәләр), аның құләме)

(жирләу эше мәсьәләләре буенча (имзаны киңәйтү)
житәкчесе вазыйфасы)

«____ » 20 ____ ел. кабер корылмасында өстәмә текст
башкарылды)

(жирләу эше мәсьәләләре буенча (имзаны киңәйтү)
махсуслаштырылған хезмәтнең
житәкчесе вазыйфасы)

6 бит

Күмелгән урын өчен жараплы белешмәлек
жирләу түрүнде белешмә-раслаучы документ. зират администрациясе
белән килешенеп, белешмәдә күрсәтелгән жирләу урыны белән гамәлләр
қылу хокуы.

Күмелү урыны өчен жараплы:

1) каберне, каберлекләрне, үләт корылмаларын, яшел үсентеләрне
тиешле хәлдә тоту;;

2) кабер чоқырларын вакытында тәзәтергә, үлән чаптырырга, үлән
корылмаларын ремонтлау һәм буяу, якын-тире территорияне чүп-чар маҳсус
билгеләнгән урыннарга чыгарып, 0,5 м ераклыкта чистартырга
(контейнерлар);

3) күмелгән урыннарны планлы рәвештә яңадан рәсмиләштерергә.

Агач еғылу, табигый бәла-казалар, урлашу һәм вандализм нәтижәсендә
үлем корылмаларын иминләштерергә киңәш ителә.

Зират территориясендә учак ягу, ком һәм балчык алу, кәс кисеп алу;
хайваннарны күмү; жирләу урыннарда агачлар һәм куаклар утырту; зират
ябылғаннан соң аның территориясендә йөрүчіт мәлкәтне үзләштерү, аны
урныннан күчерү һәм үз белдеге белән башка гамәлләр қылу түбәндәгеләр
тыела.

* гайләләр (нәсел белән) жирләу, тутырыла очракта бит 3

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Беловка авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә ритуаль хезмәтләрне оештыру һәм жирләү урыннарын карап тоту тәр тибенә 5 нче күшымта

A4 (210 x 297 мм) форматы белән жирләнү турында белешмәләрне теркәү кенәгәсенән титул бите формас

(жирләү эше мәсьәләләре буенча маxsusлаштырылган хезмәтнән атамасы)

(зиратның исеме)

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ
"БЕЛОВКА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ" МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ

N_____;

Башланды « ЖИРЛОУЛӘРНІ ЖИРЛӘҮ БЕЛЕШМӘЛӘРНӘ ТЕРКӘҮ »
кенәгәссе № _____ 20 ел

Татарстан Республикасы Аксубай
муниципаль районының «Беловка авыл
җирлеге» муниципаль берәмлеге
территориясендә ритуаль хезмәтләрне
оештыру һәм җирләү урыннарын карап
тоту тәр тибенә б нче кушымта

Кабер өсте корылмасын урнаштыруга гариза формасы

Татарстан Республикасы Аксубай
муниципаль района Беловка авыл
җирлеге Башкарма комитет Житәкчесе

(фамилиясе, исеме, атасының исеме)

(Кемнән, фамилиясе, исеме, атасының исеме)

(яшәү урыны, элемтә өчен телефон)

ГАРИЗА.

Куюны рәхсәт итүегезне

сорыйм

(кабер корылмасы исеме) күмелгән

урында

(Мәрхүмнәң ф. и. А.)

N

/

/

(квартал номерлары/сектор/җирләү участогы)

(зират исеме)

Кабер өсте корылмасын урнаштыру буенча эшләр башкарылачак:
1) _____ ;

(Ф. И. А., юридик затның исеме, адрес)

2) _____ .

(Ф. И. А., юридик затның исеме адрес)

Кушымта:

- 1) паспорт күчермәсе;
- 2) күмелү түрүнде таныклык күчермәсе;
- 3) кабер корылмасының проекты (эскиз, фотография, тасвирламасы) ;
- 4) күчерү корылмасын ясау (сатып алу) өчен документлар күчермәләре.

« _____ » 20 _____
ел.

(гариза бирүченең имzasы) (имзаны киңәйтү)

Жирләү эше мәсьәләләремахсуслаштырылган хезмәтнең буенча каары:

« _____ » 20 _____ ел.

(жирләү эше мәсьәләләре буенча (имза) (имзаны киңәйтү)
махсуслаштырылган хезмәтнең житәкчесе вазыйфасы) М. П.